

A man in a dark jacket is seen from the side, carrying a large, dark-colored accordion on his back. He is standing in a city street at night, with rain falling around him. The background is a blurred cityscape with warm, orange lights from street lamps or buildings. The overall mood is gritty and atmospheric.

KOLMOIS- AGENTTI

- Kalervo Lahdenmäki Iso-Britanniassa

KIMMO MATERO

Tiesitkö, että Douglas Adams kirjoitti viisiosaisen trilogian?

Kimmo Matero

Kolmoisagentti

- Kalervo Lahdenmäki Iso-Britanniassa -

© 2026 Kimmo Matero

Kannen suunnittelu: Viestintätoimisto Kiteytin

Sisuksen taitto: Viestintätoimisto Kiteytin

Kustantaja: BoD · Books on Demand, Mannerheimintie 12 B,
00100 Helsinki, bod@bod.fi

Kirjapaino: Libri Plureos GmbH, Friedensallee 273,
22763 Hampuri, Saksa

ISBN: 978-952-80-8931-5

Y K S I

Oli synkkä ja myrskyinen yö.

Tarkennetaan, että lähinnä pääni sisällä, jossa oltiin juuri kiihkeimmässä REM-univaiheessa. Puolentoista litran vetoisen kupolini ulkopuolella lämmin kesäyö eteni vallan rauhallisesti. Jostain kuului hälytysajoneuvon ääni, mutta se ei aivojeni luista suojusta uneeni asti läpäissyt. Vuosien elämä keikkamuusikkona oli lujittanut kalloani ja kehittänyt sen sisäpuolelle rakenteen, joka imi itseensä tiettyjä äänitaajuuksia ja antoi edes jonkinlaisen mahdollisuuden elpyä aamutunneille venyneen keikan rasituksista tässä öljyn ja tupakan tuoksuisessa linja-autonretaleessa.

Tiessä oli kuoppia. Epäsäännölliset tärähdykset mylläsivät unessani sekavina, tanssipaikkoen takahuoneiden yksityiskohtina. Ensin valtava "Soittajille ei kokolihaa"-kyltti kurottautui eteeni eri suunnista. Sen jälkeen tanssilavan takahuoneen erilaisia nesteitä sisäänsä imenyt plyyshisohva tuntui hyökkäävän, ellei peräti yökkäävän ylleni. Uneni äänimaailma muodostui rikkinäisten piuhojen räksähtelystä, perunajauhoitetulla lattialla viillettävien tuulipukujen kahinasta sekä humalaisten huutelusta puffetin puolelta.

En olisi kaivannut moista painajaista. Palaaminen vuosien tauon jälkeen tanssimuusikoksi - vain kesän ajaksi, kuten olin itselleni luvannut - oli nimittäin tuntunut niin sanotusti hyvältä idealta ja ennen kaikkea tervetulleelta vaihtelulta arkeen. Haitarinsoitto maistui taas, elvyttävän tauon jälkeen. Mutta keikkamatkailu ei. Samat naamat, samat kaavat; samat turinat, samat nurinat.

Toppuutellaan lukijaa nyt sen verran, että ei tässä nyt mistään sukupolvien mittaisesta tauosta puhuta. Elettiin tarunhohtoiseksi jäävän 80-luvun viimeisiä hetkiä, eli edelliseen muistelmakirjaseeni päätyneistä tapahtumistakin oli uskomattomasti vasta pari vuotta. Vuosikymmeneen mahtuneet seikkailut, kokemukset ja koettelemukset vain saivat sen tuntumaan mittaistaan pidemmältä. No, olihan se kai loogista. Kun asioita tapahtuu ensimmäisen kerran, ne tuntuvat kestävän kauemmin. Seuraavilla kerroilla adrenaliinivetoiset aivot vain tyytyvät toteamaan, että tämä on jo nähty, mitä seuraavaksi? Näin luin jostakin tieteellisestiköstä julkaisusta, jonka bussin lattialta löysin. Olisiko ollut Tieteen kuvalehti? Vai peräti Jippo?

No mutta siis. Ulkomaisen lainarahan mahdollistama talouden nousukausi oli jatkunut kohta kymmenen vuotta. Kansalla oli jo keittiökaapit täynnä leipäkoneita, ja orkesterimme järjesti sille mielellään sirkushuveja. Käytännössä jokainen kesäviikonloppumme kului tien tai esiintymislavan päällä.

Loppukesää kohden meno tanssipaikoilla oli alkanut itseäni hirvittää. Aiemmin lähinnä vain joihinkin takahuoneisiin perinteisen kaljoittelun rinnalle kuulunut muusikon elämän lieveilmiö oli ryöstäytynyt pahasti salin puolelle. Rahaa tuntui juhlijoilla riittävän, joten elämä vaikutti osalle yleisöä olevan enää toiseksi parasta huumetta. Parasta ostettiin ja myytiin grammakaupalla.

Keikkabussin rauhattomassa unessa mieleeni palasivat myös aiempien vuosien seikkailut ulkomailla. Espanjalaiset työtoverini pössyttelivät unessani varsin vallattomasti kesken työpäivän, letaalit meksikolaiset huumekartellit ammuskelivat iloisesti toisiaan mariachimusiikin raikuessa taustalla ja irlantilaisten kansallispelin, hurlingin pelaajat polttelivat juostessaan "crack"iä, joka ei kuulemma Irlannissakaan ollut enää pelkkä lausuntaohje ikaikaiselle "craig"-termille, vaan tarkoitti kokaiinin uutta, kiinteämpää muotoa. Unessani eri maiden ja vuosien tapahtumat sekoittuivat nyt täysin käsittämättömäksi, sekasortoiseksi kauhuelokuvaksi. Täysin epäloogisesti se vaikutti toki katsojastaan etenevän täysin loogisesti.

Bussin takarengas putosi tiessä olleeseen kuoppaan ja säpsähdin hereille bussin lavitsalta. Avasin silmät, totesin tilanteen ja tokaisin viereisellä penkillä basso sylissä nuokkuvalle Ranelle:

- Näin ei voi jatkua.

- Häh? TVL uusii kyllä kaikki maailman muut asfalttipinnat, ennen kuin ehtii tälle tielle asti. Kuuskutosenkin kunnostivat. Raittinen joutui tekemään biisiinsä uudet sanat neljä vuotta sitten.

- Mitä? Ei, ei, kun tarkoitan, että tämä juppeilu ei voi kauaa enää kestää, tarkensin. Muistin kyllä hyvin mun-mummoni-muni-mun-Raittisen 70-luvun puolenvälin hittibiisin, jota varsinkin kotiseudullani oli ahkerasti mankoista soitettu ja sen sanoja mukana laulettu. Raittisen valitus Torisevan varrella olevista, keikkabussia heiluttaneista kuopista oli viiltänyt sen verran syvän haavan Tie- ja vesilaitoksen johtoportaan, että kun tien uudet tielinjaukset oli toteutettu ja asfalttipinnat tasoitettu, TVL oli tilannut Jussilta saman kappaleen uudelleentekstityksen kantatieksi muuttuneen väylän avajaisiin. Pahin kapinahenki lienee Raittiseltakin siinä

vaiheessa ollut jo laantunut, joten tilaustyöhön todennäköisesti liittynyt rahallinen korvaus saattoi olla tervetullut lisä pääosin teosto-maksuista koostuvaan palkkapussiin.

Omien keikkojemme järjestäjät eivät kovin herkästi ryhtyneet teosto-alkuisiin keskusteluihin, mikä toisaalta helpotti käytännön järjestelyjä, mutta toisaalta sai miettimään, olivatko soittamiemme kappaleiden säveltäjät ja sanoittajat saaneet työstään kohtuullista korvausta. Tanssimusiikin osalta kyse tosin oli usein jo maallisen vaelluksensa päättäneistä säveltäjäsuuruuksista, joka saattoi vaikuttaa asiaan unohduttavasti.

Ranen tivaus palautti minut muistoistani nykyhetkeen.

- Juppeilu?

- No siis tämä ylenmääräinen törsäily. Merkkivaatteiden ja urheiluautojen ostelu. Solariumit. Olkatoppaukset. Takatukat. Kaikki sellainen.

- Takatukat?

- Se nyt oli sellainen metafora, vastasin ylpeänä päähäni pälkähtäneestä sivistyssanasta. Raneen se ei tosin näyttänyt tekevän vaikutusta.

- En ole sulla kyllä vielä yhtään urheiluautoa nähnyt.

- Äh, no ei postinkantajan palkoilla tietenkään sellaisia.

Vaikka Lahdessa kuulemma niihin putoillaan puusta, niin ei ilmeisesti täällä päin. Jotenkin tuntuu, ettei tuo meno Oy Suomi Ab:ssä ole ihan tervettä. Jonkun täytyisi tehdä jotain.

Postinkantajan roolista olin toki jo edennyt esimiestehtäviin, mutta palkanauha oli hädin tuskin alkanut näyttää isompia numeroita, kun viidakkorumpu tiesi jo kertoa, että työntantajani ilmoittaisi kohta sulkevansa satoja postitoimistoja ympäri Suomea. Posti-Telen pääjohtajaksi politiikan puolelta harpannut, "Sirkka, minä ja Pekka"-puolueen Pekka oli alkanut toteuttaa visiotaan.

- Älä nyt sano, että olet politiikkaan ryhtymässä? Väyrysessäkin on ihan tarpeeksi kestämistä.

Politiikka puski keskusteluun nyt joka puolelta. Olimmehan pari vuotta sitten olleet esiintymässä myös tämän, presidentinvaalit toissa vuonna hävinneen politiikon vaalitulaisuudessa. Eturivissä istuneen maanisäkandidaatin tylsistyneen naaman katselu ei kokemuksena tosiaankaan ollut omiaan kannustamaan vastaavalle uralle. Ja kuukausi takaperin tämä vesseli oli vielä hävinnyt puolueensa puheenjohtajuuden Kannuksen Kennedylle.

En jaksanut vastata Ranelle, vaan käänsin puheen illan aiempaan tapahtumaan, joka alkoi mielessäni vaikuttaa mahdollisuudelta hypätä sivuun tästä surmanajotivolista.

- Mitä luulet, olikohan se britti nyt ihan tosissaan?

- Kyllä lasten ja humalaisten suusta yleensä kuulee totuuden, Rane vastasi.

Britillä viittasin keikkasettimme kolmannella tauolla takahuoneeseen väkisin työntyneeseen, jo muutaman oluen nauttineeseen, punakkaan ja isokorvaiseen kaveriin. Sivuun taittava nenänvarsi toi mieleen enemmän rugbyä harrastavan huligaanin kuin suomalaisten parkettien partaveitsen. Vaikeasti tunnistettavalla englannin kielellä tämä olikin innokkaasti esittänyt, että orkesterimme pitäisi ehdottomasti soittaa hänen ystävänsä syntymäpäiväjuhilla Lontoossa.

- Milloin? olin saanut hämmennykseltäni kysytyä.

- Viikon päästä lauantaina, 19. elokuuta, oli vastaus.

- Aha.

Rugbyn pelaajan näköinen jamppa oli tulkinut tuon, yleisen ymmärtämisen merkiksi lausumani toteamukseni kannaltaan positiivisesti, lyönyt käyntikorttinsa käteeni ja kadonnut iloisesti rallatellen takaisin tanssisalin puolelle.

Kaivelin kortin povitaskustani ja tavaasin siinä olevia yhteystietoja. Kaverin nimi kuulosti englantilaiselta, mutta

hänen edustamansa yrityksen nimi "Café del Río" ei. Kahvilan logo vaikutti kahvipavun ympärille kääriytyneeltä käärmeeltä. Puhelinnumeron etuliite, +44, osoitti kuitenkin Iso-Britanniaan.

Kahvibisneksessä liikkuvat ilmeisesti isot rahat, päätellen sekä hänen paksuista kultaketjuistaan että takahuoneemme pöydälle silmäniskun saattelemana laskemastaan, Elias Lönnrotin kuvalla varustetusta setelistä.

Mitäpä jos huomenissa soittaisin tyypille? Eihän siinä häviäisi kuin muutaman markan valtiollisen Telen perimää ulkomaanpuhelumaksua. Laitoin käyntikortin takaisin taskuuni, käänsin kylkeä ja annoin maantien töyssyjen keinuttaa itseni uudestaan uneen.

UNDERGROUND

Lontoo 1989. Lahdenmäki-trilogian viides ja ehdottomasti viimeinen osa vie Kalervon orkestereineen kaksikerrosbussien, mustien taksien ja erillisten kylmä- ja lämminvesihanojen maahan. Muun muassa.

Juppiaikakauden päättävä vuosi 1989 tarjoilee Kalervolle niin bile-elämää, katastrofeja kuin hämmentäviä tuttavuuksiakin. Kalervon unelmavävy-stigmakin haastetaan: nähdäänkö kirjan sivuilla myös trilogian ensimmäinen seksikohtaus?

“Niille, jotka hyvää tarkoittaen toivoivat minulta uutta Kalervo-kirjaa, muistutan Andy McCoy'n sanoin: Sun täytyy varoo, mitä sä haluat, koska sä voit saada sen”

- Kimmo Matero

9 789528 089315